

Bezorgdheid over komst F-35 groeit

De mogelijk grotere geluidsoverlast door de F-35 kwam donderdagavond ter sprake tijdens de Bocholtse gemeenteraad. **Nieuwe Unie is veront- rust en vraagt een breed over- leg met vlieg- basis Kleine-Bro- gel.**

Vandaag vliegt de F-16 nog boven Kaulille. Vanaf 2027 zal dat de F-35 zijn. FOTO ROGER DREESEN

DEFENSIE BOCHOLT

Roger Dreesen

Uit ervaring weten ze in Kaulille en omgeving dat er lawaai is als je dicht bij een vliegbasis woont. “De Kaulille- naren hebben leren leven met de vliegbasis in de buurt en het lawaai van opstijgende en dalende F-16’s”, opent raadslid Jos Vanmontfoort (NU). In 2019 bond onafhankelijk raadslid en voormalig NU schepen Mia Croonen de kat de bel al eens aan. Toen ving ze bot. “Kaulille ligt precies onder de aanvliegeroute voor het landen en opstijgen. Onze kleinkinderen worden dagelijks geconfronteerd met dat hels lawaai. Met de komst van de F-35 wordt het alleen maar erger. Het is

tijd om klare wijn te schenken.” Een reportage begin maart op NPO1 over geluidsoverlast door de F-35 JSF (Joint Strike Fighter, nvdv.), trok de aandacht van menig Kaulillenaar. “Een opmerkelijke vaststelling was dat de F-35 meer lawaai maakt dan verwacht. Dat zorgde in Nederland, Denemarken en ook Noorwegen reeds voor toenemende klachten”, zegt Vanmontfoort.

David tegen Goliath

De toestellen zijn aangekocht en zullen gedeeltelijk naar de vliegbasis van Kleine-Brogel komen. “De vervanging van de F-16 door de F-35 zal stelselmatig gebeuren vanaf 2027. Daar kunnen we niets meer aan veranderen”, aldus Vanmontfoort. Het raadslid vraagt wel een breed overleg met Vliegbasis Kleine-Brogel, de stad Peer, de gemeenten Oudsbergen en Houthalen-Helchteren waar het militair schietterrein ligt en het Limburgse provinciebestuur. “De

leefbaarheid van Kaulille en de omliggende gemeenten is belangrijk. De F-35 moet binnen de geluidsnormen blijven.”

Ook raadslid Geusens (BB) roept op tot alertheid: “Mogelijk is dit een gevecht van David tegen Goliath. De Nederlandse geluidsmetingen, tot 120 DBA, geven duidelijk aan dat er een probleem is.” Het raadslid wijst erop dat eventuele geluidsmetingen best door specialisten gebeuren.

Burgemeester Stijn Van Baelen deelt de ongerustheid en beklemtoont dat overleg en openheid belangrijk zijn. “De basis, met name de bevelhebber Kolonel Poesen, kent de bezorgdheden. Hij volgde daarom ook deze online gemeenteraad. Kolonel Poesen en Kapitein Knokaert worden uitgenodigd om de nieuwe situatie met de F-35 toe te lichten en uw vragen te beantwoorden tijdens een bijzondere gemeentelijke commissie”, besluit burgemeester Van Baelen. Wordt zeker vervolgd.

BOCHOLT / KLEINE-BROGEL

F-35's zullen minder vluchten maken dan F-16's

Bevelhebber Kolonel-vlieger Jeroen Poesen deelt de bezorgdheid van de Bocholte- naar omtrent de komst van de F-35. Hij nodigt de leden van de gemeenteraad uit voor een plaatsbezoek op de vliegbasis Kleine-Brogel. “Het is te vroeg om al uitspraken te doen over mogelijk grotere geluidsoverlast”, zegt Kolonel Poesen.

Een maand geleden werd de gemeenteraad van Houthalen-Helchteren nog geïnformeerd over de werking van de vliegbasis en het militair schietveld. “Ook met Bocholt gaan we deze dialoog aan. De gemeenteraad en/of de gemeentelijke commissie krijgen zo een algemeen beeld van de werking op onze basis”, zegt Jeroen Poesen.

Het verschil in geluid tussen de F-35 en de F-16 wordt als klein ervaren. “Dat een straalvliegtuig nooit geruisloos opstijgt of daalt, is gewo-

ten. De F-35 maakt ook een ander geluid dan de F-16”, zegt Poesen. “Onze opdracht zal vanaf 2027 gebeuren met minder straaljagers.” En wat de verlenging van de landingsbaan in Kleine-Brogel betreft? “Daar is geen sprake van.”

De vliegbasis Kleine-Brogel - ‘10de Tactische Wing’ - is de grootste eenheid van de Belgische Defensie en vervult permanent talrijke opdrachten die belangrijk zijn binnen NAVO verband. “De F-35-straaljagers worden pas in 2027 in Kleine-Brogel gestationeerd. Dus is het te vroeg om vandaag uitspraken te doen over mogelijke geluidsoverlast. Eventuele geluidsmetingen moeten uitgevoerd worden door gespecialiseerd personeel. De F-35 zal minder vluchten maken en minder uren vliegen. Het aandeel van de vliegopleiding via een simulator wordt ook groter”, verduidelijkt Poesen nog. (RD)

Genkse monumentale taarten naar SMAK in Gent

HERDENKINGEN GENK/GENT

Ford, de mijnen, KRC Genk, het bombardement, het verzet: het zijn enkele van de lokale stukjes geschiedenis die door het kunstenaarsduo Denicolai en Provoost in 2018 aan de wereld werden voorgesteld in de vorm van een taart. Binnenkort zijn ze te bewonderen in het SMAK in Gent.

De wenkbrauwen gingen wel even naar omhoog toen het kunstenaarsduo Denicolai en Provoost drie jaar geleden voorstelde om belangrijke lokale historische gebeurtenissen in de vorm van een taart uit te werken. Het idee vloede voort

uit een vraag van de stad aan de kunstenaars om een oplossing te zoeken voor de vele vragen naar monumenten. Dat het eetbare exemplaren zouden worden was een complete verrassing. Toch lijkt het achterliggend idee kunstminnend Vlaanderen te beroeren. “Monumenten dienen om het verleden een plaats te geven in het heden”, legde Simone Denicolai uit. “Een taart kan een instrument zijn om iets publiekelijk of intiem

Deze taart herdenkt de sluiting van Ford Genk. FOTO AXEL KORBAN

te herdenken en zo het verleden te verteren.” De vormen werden bedacht in samenwerking met onder meer ex-mijnwerkers, Ford-arbeiders, supporters en Genkse bakkers. Dat resulteerde in tien monumentale taarten. Die verhuizen nu, in een verse vorm weliswaar, naar het SMAK in Gent om er deel uit te maken van de expo *Hello, are we in the show* van het duo Denicolai en Provoost. De museumbezoekers krijgen de kans om te proeven van de taarten. De stad trakteert op haar beurt inwoners op monumentale taarten. Je moet daarvoor wel voor 16 april je favoriete erfgoedplekje doorgeven via www.erfgoeddaggenk.be. Genknaars die een bezoek brengen aan de expo in Gent kunnen hun ticket nadien in Genk inruilen voor een taart.

Bakker Thomassen maakt een taart die de crash van een RAF-vliegtuig in Boxbergheide tijdens de Tweede Wereldoorlog herdenkt. FOTO CHRIS NELIS